

Soro Akademi.

Efter den ved den kongelige Resolution af 3die Marts 1843 foretagne, i forrige Aargang omtalte, Hovedforandring i Akademiets Organisation, hvorved den akademiske Læreanstalt og Opdragelsesanstalten og Skolen bleve affondrede som to særskilte Institutter, er kun Lidet i 1844 at berette om vigtigere Forandringer, og disse have mest angaaet den sidstnævnte Anstalt. Til den forventede ny Organisation af den førstnævnte er ikke i dette Aar steet nogen Begyndelse.

Den vigtigste af disse Forandringer er Examen Artiums Henlæggelse fra Akademiet til Skolen, som en Afgangsexamen, hvorved saaledes i Soro skete den første Begyndelse til den saalænge paatænkte Forandring af Examen Artium ved Universitetet til en Afgangsexamen ved de lærde Skoler, hvilken iøvrigt i 1844 blev besluttet og i 1845 er iværksat for 3 af de lærde Skolers Vedkommende, saaledes som nedenfor vil blive omtalt.

Denne Forandring var saameget naturligere, da den efter Skolens Adskillelse fra Akademiet egentlig var ganske overensstemmende med den hidtil brugelige Form for Examen Artium, ved hvilken Dimittenderne netop vare bleve examinerede af deres hidtilværende Lærere, Akademiets Lektorer, der efter den ældre Organisation vare tillige Lærere i Skolens øverste Klasse, under Kontrol af en fremmed Autoritet, nemlig de tilfaldre Censorer fra Universitetet, og Forandringen, hvortil der nu og indeholdtes en ny Opfordring i den ved kongelig Resolution af 9de Februar givne Bestemmelse om en lignende Forandring med Hensyn til de ovenberørte tre Skoler, var saaledes mere at betragte som en blot Modifikation i Formen, der ganske naturlig fulgte af Forandringen i Akademiets hidtilværende Organisation. Efterat derfor Direktionen forelobigen under 7de Maj havde samtykket i, at der med Hensyn til den forestaaende Examen Artium forholdtes saaledes, at Examinationen foretoges af Skolens Lærere, og Akademiets Lektorer fungerede som Censorer, bleve ved Skrivelse fra Direktionen af 22de Juni, efter modtaget Forslag fra den fungerende Direktor og den konstituerede Rektor i Forening, følgende nærmere Regler fastsatte for Examinationens Gang og Maade ved bemeldte Examen: Rektor besørger, ligesom forhen Direktor i samme Egenkab, alle Examen vedkommende administrative Forretninger; Skolens Lærere udføre Inspektionen ved de skriftlige Prøver, dog saaledes, at denne aldrig tilfalder den respektive Lærer i Faget; de ved den akademiske Læreanstalt ansatte Lektorer overtage det Hverv at opgive de mundtlige og skriftlige Examensgjenstande, samt at censurere, saaledes at dette skeer af 2 Lektorer i Forbindelse med vedkommende Lærer i Skolens øverste Klasse; saavel de mundtlige som skriftlige Examinationsgjenstande opgives bestandig i den af de censurerende Lektorer under hvis specielle Fag de henhøre; ved Sammentællingen af Karaktererne blive de hidtil brugte Regler fremdeles i iagttagelse, ligesom ogsaa Prøvernes Natur i det Hele taget bliver den samme som hidtil; endelig bliver Examens Udfald at bekendtgjøre af Rektor, hvorpaa Direktor, efter at have immatrikuleret de Dimitterede, har at proklamere dem som akademiske Borgere.

I Forbindelse hermed maa omtales en samtidigen bestemt Forandring i de hidtil gjorte Fordringer ved Examen Artium. Efter et af vedkommende Lærer fremsat, af den konstituerede Rektor anbefalet, Forslag har nemlig Direktionen

ved Skrivelse af 22de Juni samtykket i, at den hidtil gjeldende Bestemmelse (se Reglementet for Sorø Skole isærdeleshed af 8de Maj 1807 § 24 Nr. 1), at den skriftlige Opgave i den nyere Historie ved Examen skal affattes paa Fransk, maatte bortfalde, saaledes at Besvarelsen af denne Opgave, ligesaavel som af de øvrige, skeer paa Dansk. Det blev herved fremhævet, at denne Fordring, til hvilken ikke svarer nogen lignende i Henseende til det Tyske, paa det Nojeste var knyttet til den Bestemmelse i Reglementet (§ 2), at den historiske Undervisning i øverste Klasse skal skee paa Fransk; men dette, der ikke kunde ansees rigtig eller hensigtsmæssigt, var forlængst affaftet (se Afd. Idd. I S. 481), og hin Fordring stod saaledes aldeles isoleret og uden den behørig Basis.

En anden Forandring i Skolens Organisation, der ligesledes kan ansees som en Folge af dennes Adskillelse fra den akademiske Lærestiftelse, er den, at der ved samme ere bleve ansatte Overlærere. At en saadan Post ikke tidligere havde været oprettet ved Akademiet^{*)}, var en naturlig Folge af den ældre Organisation, ifølge hvilken Lektorerne i denne deres Embedsstilling tillige vare Lærere i Skolens øverste Klasse, og saaledes paa en Maade kunde betragtes som overordnede Lærere, der stode mellem Rektor (Direktor) og Adjunkterne. Men efter denne Indretnings Ophør var der ikke længer nogen Grund til, at Akademiets Skole mindre end de øvrige lærde Skoler skulde forsynes med denne Klasse af overordnede Lærere, og da der just blandt Adjunkterne ved Skolen vare tvende som havde den loobestemte Kvalifikation til overordnede Lærereposter, ved at have underkastet dem Skoleembedsexamen, og som den konstituerede Rektor meget ønskede at kunne ved bedre Bilkaar, end de der kunne tilstaaes Adjunkterne, bindes fastere til Akademiets Tjeneste, ere begge disse, Adjunkterne G. S. Jørgensen og J. S. Bang, respektive under 3die Novb. 1811 og 23de April 1815, allernaadigt udnævnte til Overlærere.

En ikke uvæsentlig Forandring er dernæst begyndt at iværksettes med Hensyn til Organisationen af de Opdragelsen vedkommende Forretninger. Saaledes som i forr. Aarg. (S. 183 f.) meddelte, var i Henseende til Inspektions-Forretningerne skeet en saadan Disposition, hvorefter af de 5 saakaldte opsigtsforende Adjunker den ene havde overtaget nogle særskilte mest mekaniske Forretninger, medens de andre 4 havde delt imellem sig de egentlige Opdragelsen vedkommende Forretninger, herunder ogsaa indbefattede de som vedkom den saakaldte Assistent ved den physiske Opdragelse, der formedelt vedvarende Svagelighed har maattet dispenseres fra den største Del af sine Funktioner. I en i Efteraaret indkommen Skrivelse androg den konstituerede Rektor, at han under stadig Overvejelse og ved Hjælp af den vundne Erfaring var kommet til den Erkjendelse, at den hensigtsmæssigste Anordning i den ommeldte Henseende vilde være, at Tilsynet med Opdragelsen og Opvigten med Disciplene, saavel i Fritiden som i Præparationstiden, var overdraget, istedetfor som nu til 4 Adjunker, til 2 Inspektører, eller hvilket andet Navn man vilde tillægge dem, som udelukkende dertil kunde opoffre sig, og som maatte aldeles eller for det meste fritages for al Undervisning paa Skolen. De Grunde som syntes herfor med særdeles Vægt at tale, vare dels, at en Lærers og en Opdragers væsentlige Egenskaber ofte ere meget forskellige, at de vanskelige findes i tilstrækkelig Grad forenede hos samme Individ, og at det altsaa ved en Kombination af begge Stillinger som oftest vil blive nødvendigt, ved Valget til disse at lade Hensynet til Fordringerne i Henseende til den ene eller anden af hine Egenskaber træde tilbage; dels at det større Antal af 4 Opdragere var i flere Henseender uhensigtsmæssigt, da dette let, naar de fire Adjunker ikke skulde overvældes med Forretninger som Lærere mere end Hensynet til Opdragelsens Færdighed, kunde blive til Skade for Skolen, da man ved 4 Opdragere lettere var udsat for Dumskiftning ved Balancer, hvilket i Opdragelsesvæsenet ofte kunde være til ubodelig Skade, og da det ved dette Antal var langt vanskeligere at opnaae den for Opdragelsen saa yderst vigtige Harmoni og Konsekvens i Elevernes Behandling; dels endelig, at der ved den foreslaaede Forandring vilde i Henseende til Lokalet vindes ikke uvigtige Fordele.

Ved Skrivelse af 7de December bifaldt Direktionen derefter, at der, fra 1ste Jan. 1815 at regne, til en Prøve foretoges en Begyndelse til den saaledes foreslaaede Indretning, derved at Overlærer Jørgensen, som ønskede at fraslytte Akademiet, fritoges

^{*)} Dog var en Tidlang en af Adjunkterne, nuværende Lektor Wegener, tillagt Prædikat af Overlærer.

for den ham hidtil overtagne Deltagelse i Inspektionen, mod at den ham herfor tillagte Godtgørelse af 100 rb. bortfaldt, og at hans Inspektionsforretninger overdroges til Adjuunkt Liebenberg, som dertil var villig, saaledes at denne som Erstatning derfor fritoges for alle sine Undervisningstimer, hvilke vilde blive at besørge ved Fordeling mellem Overlærer Jørgensen og det øvrige Lærerpersonale ved Hjælp af 10—12 Extratimer ugentlig.

Ved de i Sommersemestret 1844 og Vintersemestret 1844—45 holdte Forelæsninger og Dvælses fandt en Afvigelse Sted fra den hidtil fulgte Forelæsningsorden, forsaavidt et af Foredragene over Philosophien, som ellers skulde været holdt i sidstnævnte Halvaar, blev henlagt til Sommerhalvaaret. Ifølge den oprindelige Bestemmelse i Regl. f. den ald. Lærestiftelse af 8de Maj 1827 § 26, skulde de filosofiske Discipliner fordeles paa det andet og tredie af de 3 akademiske Semestre, men ifølge en senere Bestemmelse af Direktionen i Skrivelser af 17de Febr. 1829 og 3die Decbr. 1833 blede de, af Hensyn til at de to forskjellige Hold af Akademister kunde have Forelæsninger herover fælles, fordelte paa det første og tredie eller begge Vintersemestrene*). Da den konstituerede Lektor Bornemann ønskede at holde et Foredrag i Sommersemestret, og det derhos antoges at medføre væsentlige Fordele, at de filosofiske Discipliner kunde fordeles paa alle tre Semestre, fandt den akademiske Lærerforsamling det meget uønskeligt at den ommeldte Modifikation fandt Sted, hvilket kunde skee ved at det naturhistoriske Fag som Lektor Hauch ellers i Forbindelse med Experimentalphysikken foredrager om Sommeren, henlagdes til Vinterhalvaaret, hvortil bemeldte Lektor var villig. Denne Ombytning bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 20de Februar. (Se Fortegnelsen over Forelæsninger længere nede.)

— Noget Afbrydelse af Forelæsningerne i Sommersemestret over Botanik og Geognosi fandt Sted for at Docenten, konst. Lektor Steenstrup, kunde ledsage Hans Kongl. Højhed Kronprindsen paa en Rejse til Færøerne paa nogle Uger. Hans Fraværelse i den anførte Tid vilde medføre Nødvendigheden af at hans Examination i de ommeldte Fag ved den Afdeling af den filosofiske Prøve som holdes i Juli maatte opsættes til hen i det paafølgende Semester, efterat han i saamange extraordinære Timer som behøvedes havde fuldendt det afbrudte Kursus. Ved kongelig Resolution af 17de Maj blev det derfor allernaadigst tilladt, at saadan Afbrydelse maatte finde Sted, mod at Lektoren senere hen paa en passende Tid erstattede de bortfaldende Timer, og saaledes at Examinationen i de nævnte Fag ved den filosofiske Gramens anden Afdeling forlagdes til September Maaned.

— Efter Forslag af samme Lektor bevilgede Direktionen, ved Skrivelse af 7de Sept., at han i Forbindelse med sine Forelæsninger maatte med Akademisterne foretage en videnskabelig Ekspedition til Moen og andre mærkelige Egne i Danmark i mineralogiske og geologiske Djemed, og at der som Bidrag til Omkostningerne herved maatte af Akademiets Kasse udredes en Sum af 50 rb. Denne Ekspedition foretoges alene med det ældre Hold af Akademister, der ved foregaaende Forelæsninger vare satte istand til at forstaae og benytte den praktiske Undervisning, og gik for sig i Dagene fra 19de—23de Sept.

Akademiets Bibliothek har to Gange i Aarets Løb erholdt extraordinær Tilvæert ved særegne Lejligheder og ved Hjælp af Tilskud udenfor det ved Budgettet normale ordinære Beløb til dets Forøgelse. Saaledes tillod Direktionen under 13de April, at en i afdøde Konferentsraad Kongsløvs Bo foresundet Samling af Sorana eller Smaasrifter vedkommende Akademiet, navnlig den største Del af de ved det ældre Akademi holdte Taler m. v. — en Samling der efter Bibliothekarens Dom var en af de fuldstændigste der nogetseds findes, en Raritet, som det syntes naturligt her fremfor andetsteds at opbevare — maatte anskaffes paa den anførte Maade for en Sum af 50 rb.; ligeledes bifaldt Direktionen under 23de Juni, at et Lektor Hjort tilhørende

*) Se Akd. Tid. I S. 488.

og af ham tilbudt kostbart engelsk Bærk — John Johnstone's Udgave af Jamesons etymological dictionary of the Scottish language 4 vol. 4to — paa samme Maade maatte afkjøbes ham for Subskriptionsprisen 79 rb. 16 ft.

Bibliothekets Bestand, forsaavidt saadant med Røjsagtighed kan angives, ansløges ved Slutningen af Aaret at udgjøre omtrent 16080 Bind.

— Efterat Direktionen allerede i Efteraaret 1843 havde fra Inspektoren modtaget Indberetning om, at de i Bibliotheksalen indrettede faste Reoler vare blevne utilstrækkelige til at rumme den forøgede Bogsamling, overdrog den Statsraad Koch at tage Lokalet i Djesyn og derefter indkomme med Forslag om hvorledes et større Antal af Reoler i Salen kunde anbringes. Efter Statsraad Kochs Forslag vilde der ved en Forandring af de faste Reoler i Salen, med en Bekostning af 260 rb. kunne vindes Plads til omtrent 5000 Bind, foruden de 15000 som Bibliotheket allerede rummede; derimod blev af en af Lektorerne fremsat et andet Forslag, hvorefter der mellem de hidtilværende Reoler skulde anbringes 7 fritstaende, hver sammensat af 4 mindre Reoler, foruden Hylde i de to blinde Bindesfordybninger paa Salens østre Side, ved hvilken Forandring, der kunde udføres for 200 rb., Plads vilde vindes til et forøget Antal af 9000 Bind, uden at Lejligheden var afstaaet til senere at iværksætte den ovennævnte Plan. At dette Forslag, som tiltraadtes af samtlige Lektorer, blev iværksat, bifaldt Direktionen ved Skrivelse af 30te Juli.

— En allerede tidligere forhaandenstående Skolen tilhørende Ilden Samling af Konkylier og andre naturhistoriske Gjenstande er i de sidste Par Aar dels ved Gaver dels ved Kjøb bleven forøget saaledes at den for Ilden bestaaer af 325 Numere; to Skabe ere anskaffede og 300 Afskrifter til Konkylierne.

Det reglementerede aarlige Bal efter Vintersemestrets Afslutning fandt i 1844 Sted den 1ste Marts, Dagen efter den afholdte philosophiske Examen. Med hele Skolens og Akademiets Personale, Byens Embedsmænd, Borgerrepræsentanterne og Disciplenes Fædre, samt de andetstedsfra indbudne dandsende Damer, beløb Personernes Antal sig til 296, af hvilke alene Akademiets og Skolens Personale med ti hørende Familier og et til den dandsende Ungdom nogenlunde passende Antal af dandsende Damer udgjorde over 200 Personer.

Den aarlige Fest i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag holdtes den 18de Sept. paa sædvanlig Maade. Salen ved Formiddagssolemiteten holdtes af Lektor Dr. Vegener, som i en talrig Forsamling af Byens og Omegnens Beboere udviklede, hvorledes danske Mænd selv i en Tid fuld af patriotiske Bekymringer kunde samles i glade Følelser paa Kongens Fødselsdag. Bidrag til Bepærelsen af dette hvorledes hentede Taleren i Betragtninger fra Fortiden, Nutiden og Fremtiden. For det Første bemærkede han, hvorledes mangen Ytring af det nyere Folkeliv var en naturlig Folge af den Mand der saa at sige var nedarvet fra Forfædrene, og paaviste derefter ved en Række af mærkværdige Exemppler, fra den ældre Tid indtil Dage der ligge os nær, hvorledes en ganske særegen, næsten hensynsløs Hengivenhed for Kongernes Person, og en uroffelig Forvisning i Haabet, var et Træk hvori den ægte nordiske Mand fra Arilds Tid ved utallige Lejligheder havde aabenbaret sig. Dernæst viste han, at den samme personlige Kjærlighed til Kongen og Haab om en lykkelig Fremtid ved Kongens Visdom ligeledes i vore Dage fremtraadte i umiskjendelige Ytringer, idet han, efter at have bemærket, hvorledes det friere Forhold mellem Konge og Folk der tilhører Nutiden ogsaa i Nutiden havde bestaaet ved Siden af Kongekjærligheden, ligesom det overhovedet var en naturlig Folge af en ligelig fremstridende Udvikling, og i sig selv vilde blive en ny Støtte for Hengivenheden for Kongen, isærdeleshed gjorde opmærksom paa: at man hos os under al den politiske Travlhed og Reformlyst altid og uroffelig henvendte sine Tanker paa Kongen og var overbevist om, at han altid vilde det Bedste og at alt det Gode skulde gives os af ham; dernæst at det ligeledes var Alles Overbevisning, at Kongen aldrig kunde anses for Marsag til noget Dødt, eller, at den nedarvede Kongekjærlighed umiddelbart havde ledet danske Mænd til den samme Grundsatning som politisk Klegt andetsteds havde udsundet; endelig at Haabet om kommende bedre Dage under Kongens Styrelse tydeligt nok udtalte sig i de talrige Henvendelser og Bønneskrifter som Folket allerede ansaae det for en Tilfredsstillelse at kunne nedlægge i hans

egne Hænder. Endelig viste Taleren, at dette Fremtids Haab, forsaavidt Menneſter turde vove at tale om det der ſaa aldeles var ſkjult i Guds uranfagelige Villie, havde ſine gode Støttepunkter dels i Rækken af de Belgjærninger ſom Kongen allerede havde viſt ſit Folk, dels i den Nøilighed og Tillidsfuldhed ſom Kongen maatte antages at finde Sted i Kongens Raad, dels endelig i Kongens eget udtalte gode Haab. Saaledes troede Taleren at kunne forklare den glade Stemning hvoraf han paa denne Dag — Kongens høje Fødselsfeſt — ſaae Fædrelandsvenner af forſkjellige Anſkuelfer lige beſealede, — og han sluttede ſit Foredrag med at nedbede Guds Veſignelse over Kongen og Fædrelandet.

En Hymne af almindeligt religiøſt Indhold udførtes af Akademiſter og Elever tilligemed de beſkjendte Fædrelandsſange af Boye og Vilſter. Dernæſt erindredes Dagen ved det reglementerede Middagsmaaltid og Bal, ved hvilket ſidſte Gjeſternes Antal var omtrent 361.

Det reglementerede Indbydelseskriſt var forfattet af den konſtituerede Lektor Steenſtrup, men det havde ved Aarets Udgang — ligesom til Dato, i den første Halvdel af 1845 — endnu ikke forladt Preſſen. Derimod udkom i Begyndelſen af 1844 Indbydelseskriſtet til Kongens Fødselsdagsfeſt i 1843, forfattet af Lektor Hjort: „Om det engelliſke Konjugationssystem, med et Tillæg om Forholdet mellem Engelliſk og Danſk.“ 121 S. 4to.

Som Program til Skolens Hovedexamen udkom af den konſtituerede Rektor: „Forsøg til en Fortolkning af nogle vanſkeligere Steder i Ariſtoteles' Bøger om Staten“ 69 S. 8vo, med tilføjede Skoleſterretninger.

Den i Aarets Løb foreſaldne Befordring og Uſgang i Akademiets Embedsperſonale, der alene har vedkommet Skolen, har været følgende:

Under 6te Juli blev Adjunkt **H. S. Lefolii** befordret til Overlærer ved Kønne lærde Skole; under 18de Okt. Adjunkt **C. S. Lorenzen** efter Anſøgning paa Grund af Svagelighed entlediget i Raade og med Bartpenge. I den Forſnævntes Sted konſtituerede Direktionen under 5te Okt. Kand. Theol. **Peter Brøchner Blicher**, i den Sidſnævntes under 4de Jan. 1845 Kand. Theol. **Philip Chriſtian Gøtzſche**. Under 3die Novb. blev Adjunkt **G. S. Jørgensen** udnævnt til Overlærer (ſfr. ovenfor), og under **J. D.** de konſtituerede Lærere **J. S. Bang** og **S. V. S. Jacobsen** til Adjunkter.

Den fungerende Direktor Lektor **Jugemann** blev af **H. Maj.** Kongen af Sverrig udnævnt til Ridder af Nordſtjerneordenen, hvilken Dekoration det under 5te Decb. blev ham allernaadigſt tilladt at anlægge og bære.

Følgende er Fortegnelſen over de ved Akademiet i Sommerſemestret 1844 og Vinteren 1844—45 holdte Forelæſninger og Øvelſer.

Sommerſemestret 1844.

Lektor **B. S. Jugemann** giver i Ternerne Onsdag og Lørdag 11—12 Anviſning til praktiſke Øvelſer i Forbindelſe med Foredrag over Literaturen.

Lektor **L. A. Nothe** vil ſuldføre de i Vinterſemestret begyndte Forelæſninger og Examinatorier over franſk Literatur, Onsdag, Torsdag og Fredag 9—10.

Lektor **P. Hjort** fortsætter Tirsdag og Fredag 12—1 de i Vinterſemestret begyndte Forelæſninger, hvormed forbindes Sprogøvelſer.

Lektor **Dr. J. C. Hauch** læſer over den experimentale Phyſik Mandag 8—10, Tirsdag 11—12 og Torsdag 11—1.

Lektor **Dr. C. F. Vegener** tilbyder i et Par ugentlige Timer efter nærmere Aftale at udbille Statiſtikens Grundbegreber, ſaaſremt nogle Akademiſter onſte at høre dette Foredrag.

Konſt. Lektor **J. J. S. Steenſtrup** læſer almindelig Botanik Mandag 11—12,

Onsdag og Fredag 8—9, og foredrager Mineralogi og Geologi Tirsdag, Torsdag og Lørdag 8—9. Til gjensidig beſeſlige Tider tilbyder han at foreſtaaee botaniſke Ekſkursioner.

Konſt. Lektor **Mag. C. E. Mundt** læſer Tirsdag og Lørdag 9—10 over den praktiſke Geometri.

Konſt. Lektor **Mag. P. S. Tregder** holder Mandag og Lørdag 12—1 latiniſke Skriveøvelſer i Forbindelſe med et Foredrag over den græſke Kunſthiſtorie.

Konſt. Lektor **Lic. J. A. Bornemann** foredrager Onsdag 12—1, Torsdag 1—2 og Fredag 11—12 Psykologi.

Tegnelærer **S. Harder** giver tvende Timer ugentlig Underviſning i Tegning og Malning for de Akademiſter ſom maatte have Lyſt og Leſlighed til at forſætte Øvelſerne i denne Kunſt.

Gymnaſtiſtlærer Krigsſeſſor **C. J. G. Prehn** agter Mandag, Tirsdag, Fredag og Lørdag 1—2 at give Underviſning i at ride.

Konst. Musiklærer, Kand. Theol. J. T. Borup giver 4 Timer ugentlig Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Vintersemesteret 1844—45.

Lektor B. S. Ingemann tilbyder de Studerende efter nærmere Aftale privat Vejledning ved skriftlige Arbejder, fornemmelig med Hensyn paa Fremstillin- gens æsthetiske Forordninger.

Lektor L. A. Kothe vil Onsdag 12—1 og Fredag 11—12 holde Sprogøvelser med de ældre Akademister, og Onsdag 11—12, Torsdag 1—2 og Fredag 12—1 holde Sprogøvelser og Forelæsninger over fransk Literatur for de yngre Akademister.

Lektor P. Hjort holder Sprogøvelser med de ældre Akademister Onsdag 11—12 og Fredag 12—1, og læser over den tyske Literaturs Historie Tirsdag 1—2, Onsdag 12—1 og Fredag 11—12 for de yngre Akademister, hvormed forbindes Sprogøvelser.

Over engelsk Literatur læser Samme Mandag og Torsdag 12—1, hvormed forbindes Forklaringen af et klassisk Bærf.

Lektor Chr. Lürken agter at foredrage Logiken Mandag, Tirsdag, Torsdag og Loverdag 9—10.

Lektor Dr. J. C. Hauch læser over Zoologien Tirsdag 12—1 og Loverdag 11—12.

Lektor Dr. C. F. Vegener agter at meddele en Udsigt over de vigtigste evro-

pæiske Staters Statistikk i Timerne Mandag, Tirsdag og Torsdag 11—12 og Fredag 9—10.

Konst. Lektor J. J. S. Steenstrup fortsætter og slutter i Semestrets Begyndelse efter nærmere Aftale sine i Sommersemesteret begyndte Foredrag over Botanik og Mineralogi.

Konst. Lektor Mag. C. E. Mundt læser i Timerne Mandag, Tirsdag, Onsdag og Loverdag 8—9 over Stereometri og Algebra.

Konst. Lektor Mag. P. S. Treggder foredrager Onsdag 9—10, Torsdag og Fredag 8—9 og Loverdag 12—1 romersk Literaturhistorie, og gjennemgaaer udvalgte Digte efter Madvigs Udgave af Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta.

Lægnelærer S. Harder giver tvende Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Malning for de Akademister som maatte have Lyst og Lejlighed til at fortsætte Udvælsene i denne Kunst.

Gymnasiallærer Krigsassefor C. J. G. Prehn agter Mandag, Onsdag, Fredag og Loverdag 1—2 at give Undervisning i at ride. Efter nærmere Aftale foretages Udvælsener i Fægtning og Hugning, samt i Brugen af Geværer og Pistoler.

Konst. Musiklærer Kand. Theol. J. T. Borup giver i Eftermiddagstimen 6—7 Mandag, Tirsdag, Torsdag og Fredag Undervisning i Vokal- og Instrumentalmusik for de Akademister som have Anlæg og Lyst til at benytte samme.

Examina ved Akademiet og Skolen have i 1844 været holdte saaleds som efterstaaende Fortegnelser udvise.

Examen philosophikum absolverede i Februar og Juli 1843 og Februar 1844 følgende 6 i 1842 immatrikulerede Akademister med det betegnede Udfald af Examen, hvilke saaledes efter fuldendt Kursus forlode Akademiet.

Kandidaternes Navne.	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.						
	Dansk.	Latin.	Græsk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.
Jørgensen, Ery. Aug. Brown .	ld. p. c.	laud.	h. ill.	laud.	ld. p. c.	ld. p. c.	laud.
Hansen, Jens Vilhelm	laud.	ld. p. c.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	ld. p. c.
Boye, Claudius Pl.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	ld. p. c.
Thomsen, Ed. J. Mar. H.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	ld. p. c.	ld. p. c.
Hansen, Kl. Ank. Bork	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.
Bjørnsen, Jk. Pt. Som.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.

	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.							
	Mathe- matik.	Astrono- mi.	Philoso- phi.	Physik.	Natur- historie.	Moral.	Statistik.	Overblik.
Jørgensen	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	Laudabilis.
Hansen, J. B.	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	h. ill.	ld. p. c.	Laudabilis.
Boye	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	Laudabilis.
Thomsen	h. ill.	laud.	ld. p. c.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	Laudabilis.
Hansen, K.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
Bjørnsen	h. ill.	laud.	n. cont.	ld. p. c.	laud.	n. cont.	laud.	H. illaudabilis.

For de Akademister som i Juli 1843 toge Examen Artium, afholdtes den philosophiske Examens to første Prover resp. sidst i Febr. og sidst i Juli, samt i Botanik og Mineralogi den 19de Okt., men de have først i Februar 1845 absolveret Examens 3die og sidste Prove.

Examen Artium underkastede sig den 15de Juli og følgende Dage efternævnte

4. Kandidater :

Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.

Kandidaternes Navne	Specialkarakterer i de enkelte Rubriker.						
	Udarb. i Danst.	Latin.	Latinf. Stil.	Greest.	Fransf.	Fransf. Stil.	Dyft.
Bahl, Martin	laud.	laud.	laud.	ld. p. c.	laud.	h. ill.	laud.
Lütken, Christian Frederik . . .	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	ld. p. c.
Lund, Johan Frederik	laud.	laud.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.
Bentzen, Jvar Peter	h. ill.	h. ill.	n. cont.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.

	Dyft Stil.	Religion.	Geografi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Hovedkarakter.	Engelst.
Bahl	h. ill.	laud.	laud.	ld. p. c.	ld. p. c.	laud.	Laudabilis.	laud.
Lütken	laud.	laud.	ld. p. c.	ld. p. c.	ld. p. c.	ld. p. c.	Laudabilis.	laud.
Lund	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.	h. ill.
Bentzen	n. cont.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	Haud illaud.	h. ill.

De skriftlige Opgaver til denne Examen vare følgende:

1. Opgave til latinf. Stil.

Det kan ikke forundre Nogen, at de mindreværdige Bedrifter som bleve udførte af den macedoniske Konge Alexander, hvem man med Rette har givet Navnet den store, allerede paa hans egen Tid bleve optegnede af Mange. Flere af de Hærførere som havde udmærket sig i hans Krige beskrive tillige de Begivenheder hvori de selv have haft Del, og desuden vare der ikke faa andre Samtidige som forfattede Alexanders Historie. Blandt hine Forfattere, der tillige vare Hærførere, maa især nævnes Ptolomæus, Lagus' Søn, der, idet han paa den skønneste Maade forbandt Krigen og Fredens Syssler med hverandre, viste sig værdig til at blive den Konges Efterfølger som et alene ved sine heldige Krige indlagde sig Berømmelse som den største Feltherre, men ogsaa udførte faa mange andre herlige Foretagender, at det ved en Sammenligning mellem hans Krigsbedrifter og disse Kredens Gjæringer, som han dog for en stor Del foretog midt under Krigen, neppe vil være tvivlsomt for Nogen, om han forøgede sin Hæder mest ved hine eller ved disse. — Men for at vende tilbage til Ptolomæus' Værk, da maa vi beklage, at det ikke er mere til; dog savne vi det mindre end mange andre af Oldtidens Skrifter, fordi vi have et Skrift af Arrian, der som Rilde har benyttet Ptolomæus' Værk og et lignende af Aristobulus, en anden af Alexanders Hærførere, fordi disse to efter hans Mening vare de mest troværdige af alle de Forfattere der før ham havde skrevet Alexanders Historie.

2. Opgave til Oversættelse fra Latin paa Danst.

Tantum inter Stoicos et ceteros sapientiam professos interesse, quantum inter feminas et mares, non immerito dixerim, quum utraque turba ad vitæ societatem tantundem conferat, sed altera pars ad obsequendum, altera imperio nata sit. Ceteri sapientes molliter et blande, ut fere domesticus et familiares medici aegris corporibus, non, qua optimum et celerrimum est, medentur, sed qua licet: Stoici virilem in-

gressi viam non, ut amoena intuentibus videatur, curae habent, sed ut quam primum nos eripiant et in illum editum verticem educant, qui adeo extra omnem teli iactum surrexit, ut supra fortunam emineat. At ardua, per quae vocamur, et confragosa sunt. Quid enim plano aditur excelsum? Sed ne tam abrupta quidem sunt, quam quidam putant; prima tantum pars saxa rupesque habet et invii speciem, quum aciem longinquitas fallat; deinde propius aduentibus eadem illa, quæ in unum congerserat error oculorum, paulatim aperiantur. Nuper quum incidisset mentio M. Catonis, indignè ferebas, quod Catonem ætas sua parum intellexisset, et tibi indignum videbatur, quod illi dissuasuro legem toga in foro esset erepta, quodque a rostris usque ad arcum Fabianum per seditiosæ factionis manus tractus, omnes insanæ multitudinis contumelias pertulisset. Tunc ego respondeo habere te, quod rei publicæ nomine movereris, quam hinc T. Clodius, hinc Vatinius ac pessimus quisque venundabat et caeca cupiditate corrupti non intelligebant se, dum vendunt, et venire. Pro ipso quidem Catone securum te esse jussi; nullum enim sapientem nec injuriam accipere nec contumeliam posse.

3. Opgave til fransk Stil.

Den navnkundige Stribent Blasius Pascal blev født i Clermont i Auvergne den nittende Juni sexten Hundrede og tre og Tyve. I sin Barndom bivaaned han undertiden de Forsamlinger af Lærde som holdtes hos hans Fader. Han hørte til med en yderlig Opmærksomhed, og vidste vide Aarsagen til alle Virkningerne. Man beretter, at da han var elleve Aar gammel, forfattede han en liden Afhandling om Lyden, i hvilken han søgte at forklare hvorfor en Tullerfen, slaaet med en Kniv, giver en Lyd som pludselig ophører, naar man lægger Haanden paa den. Hans Fader der frygtede for, at denne altsor levende Smag for Videnskaben skulde skade hans Studium af de gamle Sprog, afgjorde at man herefter skulde afholde sig fra at tale om Mathematik og Phsyik i det unge Menneskes Nærværelse. Da han blev utrofselig dødever,

lovede man ham, at lære ham Geometri, naar han kunde Latin og Græsk og blev værdig til at høre denne Videnskab. Imidlertid indelukkede han sig ofte i sit Værelse, ridede med Kul paa Gulvet forskjellige mathematiskke Figurer, hvis Navne han ikke engang vidste, og arbejdede, uden nogen Hjælp, saa meget, at han kom til at erkjende, at Summen af de tre Vinkler i enhver Triangel maa være lig Summen af to rette Vinkler. Hans Fader overraskede ham engang, og blev saa forundret deraf, at man siden ikke længere tvang den unge Pascals Tilbøjeligheder. Han fik al Frihed til at studere Mathematik, og da han neppe var tolv Aar, gav man ham Euklid's Elementer at læse, som han forstod ganske alene, uden nogenstunde at behøve den mindste Forklaring.

4. Opgave til tyff Stil.

Ligesom Navnet Kritik er kommet til os fra Grækerne, saaledes er det ogsaa dem der først have opfundet den, og tillige bragt den til en høj Grad af Uddannelse og Fuldkommenhed. Thi efterat de store Digteres Tidsalder var forbi, tabte dog Sandisen for Digtekunsten sig ikke ganske hos dette Folk, og det blev saaledes snart en Videnskab, at kjende de efterladte skriftlige Mindesmærker i deres hele Omfang, at overkue dem alle, og ved Sammenligning eller af Sammenhængen at gjette og efter gjentagen Prøve at bestemme de Huller eller Tilfætninger hvortil der var Spor at finde i Haandskrifterne. Ved dette Arbejde havde Grækerne en stor Fordel, fordi Kunstisolelsen iblandt dem var saa almindelig, at man i det Hele var enig angaaende de Grundfætninger hvorefter der dømtes; og Kritikeren behøvede derfor i de fleste Tilfælde blot at stadfæste og nærmere forklare Mængdens almindelige Domme. Ganske anderledes var det allerede i denne Henseende hos Romerne, omendstjont deres Kritik var hentet hos Grækerne, eller ganske dannet efter disses. Thi netop denne Omstændighed, at en fremmed Dannelses og Digtekunst var bleven indført i Rom og havde slaet Rod der,

maatte frembringe en vid Kluft imellem Kunstisolelsen i Folket og hos de lærde eller Dannede. Men iøvrigt var Anden hos dette Folkelag for praktisk, til at dette skulde have kunnet have mere end enkelte store Skribenter; disse bleve derfor snart uden Efterfølgere. I særdeleshed gjelder dette om Romernes Poesi, der henvisnede efter en kort og kunstigt frembragt Blomstringstid.

5. Religionsudarbejdelse.

Hvori bestaaer Gjenfødselen? hvorpaa beroer den? og hvorledes er den forskellig fra den verdslige Forbedring?

6. Historisk Udarbejdelse.

Historisk Fremstilling af de Forsøg som fremmede Magter gjorde for at vinde Befiddelser i Italien, fra den franske Invasion under Karl den Ottende indtil den saakaldte Damesred.

7. Arithmetisk Udarbejdelse.

En af følgende Opgaver løses.

$$1. \sqrt{675^2 \cdot 1125^2}$$

2. Der er givet Ligningen:

$$45x^2 - 36x + 5 = 0.$$

Der forlanges det arithmetiske Middeltal og den geometriske Mellemproportionalstørrelse imellem begge Ligningens Rødder.

8. Geometrisk Udarbejdelse.

En af følgende Opgaver løses.

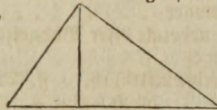
1. I en ligebenet Trekant er givet

$$\text{Omkredsen} = 252 \text{ Alen.}$$

$$\text{Højden} = 84$$

Forlanges Grundlinien eller den med de to andre ulige store Side.

2.

I en retvinklet Trekant er givet:

den ene Kathete

$$= 3 \text{ Fod } 3 \text{ T.,}$$

den anden Kathete

$$= 2 \text{ Fod } 2 \text{ T.,}$$

Forlanges Indholdene af de to Trekanter, i hvilke den ene givne deles ved en Perpendikular fra den rette Vinkels Spids paa Hypotenusen.

Akademiets Skole har ogsaa i det den 1ste September 1844 begyndte Skoleaar kunnet glæde sig ved en ikke mindre talrig Frekvens, end i de nærmest foregaaende. Ved dette Skoleaars Begyndelse var nemlig, efterat 2 nye Elever og 21 skoleføgende Disciple vare optagne, det hele Antal 108, nemlig Elever det normerede Antal 61, skoleføgende Disciple 44, hvoraf 26 indenby's, 18 udenby's. Fremdeles vare af disse 8 Realdisciple, nemlig i IV. Kl. 5, i III. Kl. 3.

Den hele ved Akademiet studerende Ungdom udgjorde saaledes, med Indbegreb af de 12 i Juli 1843 og Juli 1844 dimitterede Akademister, et Antal af 120.

De 14 Gratistpladser ved Akademiet have i bemeldte Skoleaar 1841—45 været tillagte 5 Akademister, 9 af Skolens Elever. Det Müller'ske Stipendielegat hvoraf hidtil kun havde kunnet uddeles 16 Portioner, er i 1844 forstegang uddelt i 18 Portioner, hvilke bleve tillagte 6 Akademister, 12 Elever.

Af Akademiets økonomiske Side skal alene, ligesom forrige Aar, meddeles Resultatet af de afsluttede Regnskaber for 1844, der indeholdes i følgende Oversigt over Akademiets Indtægter og Udgifter i bemeldte Aar sammenholdte med det allernaadigst approberede Budget.

Indtægtsposter.	Virkelig Indtægt.		Mere end Budgetsummen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Kapitalrenter	37259.	89½.	59.	89½.
2. Jordebogsindtægter	65544.	94¼.	651.	62¼.
De enkelte Underafdelinger vare i Budgettet for 1844 (se dette) kalkulerede og ere i Virkeligheden indkomne saaledes:				
a. kalkuleret 41000 rb. 5 fl. indk. m. 41148 rb. 40 fl.				
b. — 8662 — 23 — — — 8759 — 35 —				
c. — 7451 — 83 — — — 8249 — 86 —				
d. — 2779 — 17 — — — 3764 — 83 —				
e. — 5000 — — — — — 3622 — 42 —				
61893 rb. 32 fl. indk. m. 65544 rb. 94 fl.				
3. Forskudtægternes Overskud	19900.	—	8218.	51.
Det større Udbytte end kalkuleret fuldes heldige Afsetningsforholde og fordelagtige Brændpriser.				
4. Kontingenter af Akademister, Elever og Skolefogende	8401.	64.	401.	64.
Overskudet hidrører nærmest fra stærkere Fjævnens af Skolefogende.				
5. Extraordinære og tilfældige Indtægter	561.	11½.	61.	11½.
Udenfor Budgettet, for i sin Tid indfriede Bankbestælsler, i Aarets Løb indvundne Bankaktier og Bankobligationer				
	1299.	7.	1299.	7.
Summa Indtægt	132966.	74¼.	10692.	¼.

Udgiftsposter.	Virkelig Udgift.		Mere end Budgetsummen.		Mindre end Budgetsummen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Halvdelen af Udgifterne ved Overbestyrelsen	6477.	77.			142.	19.
2. Gager og Lønninger	30379.	77.			975.	3.
Der er udbetalt efter Budgettets forskellige Underafdelinger:						
under a. iftedetfor 23196 rb. = fl. 22399 rb. 61 fl.						
— b. — 5900 — — — 5739 — 32 —						
— c. — 2258 — 80 — 2240 — 80 —						
31354 rb. 80 fl. 30379 rb. 77 fl.						
3. Huslejer for nogle Embedsmænd	1139.	—	215.	—		
Overskridelsen hidrører dels fra at et halvt Aars Husleje for en Lektorbolig ifølge Fornylelsen af en Lejekontrakt maatte betales forud, dels at en anden Huslejegodtgørelse maatte forhøjes med 100 rb.						
4. Pensioner og Bartpenge	7390.	29.			609.	67.
Besparelsen hidrører væsentligt fra at Bartpengene til en forhenværende Embedsmand ikke bleve udbetalte.						
5. De med Økonomien forbundne Udgifter	13339.	23¾.			502.	40¼.
Der er udbetalt efter Budgettets forskellige Underafdelinger:						
under a. iftedetfor 10768 rb. 64 fl. 10307 rb. 28¾ fl.						
— b. — 1983 — — — 1907 — — —						
— c. — 550 — — — 550 — — —						
— d. — 510 — — — 574 — 91 —						
13841 rb. 64 fl. 13339 rb. 23¾ fl.						
6. Omkostningerne ved Deputatbrændets Opfykning og Transport	1230.	76.			19.	20.
7. Væbsningsomkostninger	1221.	7.	21.	7.		
8. Bibliothekets Læseal, Bibliotheket og øvrige videnskabelige Apparater	1498.	75.	18.	75.		
Er	62676.	76¼.	254.	82.	2248.	53¼.

	Virkelig Udgift.		Mere end Budgetsummen.		Mindre Budgetsummen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Eskoleudgifter	62676.	76½	254.	82.	2248.	53½
Under de enkelte Afdelinger er udbetalt:					17.	4.
under a. istedetfor 1400 rb.	1268	rb. 53 fl.				
— b. —	1070	—				
— c. —	1450	—				
	3920	rb.				
	3902	rb. 92 fl.				
10. Ridekølen	611.	14.	11.	14.		
11. Plantagehaven	1130.	76.	40.	76.		
12. Lyshøven	151.	22.	51.	22.		
Overstridelsen er foranlediget ved en i Aarets Løb foretaget Hovedreparation af Kjørevejen gjennem den saakaldte Philosophgang.						
13. Bygningsudgifter	11907.	89.			592.	7.
Aarsagen til Besparelsen er væsentlig den, at man af Frygt for, at Udgifterne til den foretagne Reparation af Attiken omkring Hovedbygningen skulde overstige det kalkulerede, har indskrænket sig til ved Akademiets andre Bygninger kun at lade udføre de allernødvendigste Reparationer.						
14. Sorø Kirkes Indvendige samt Kirkegaarden	81.	40½			118.	55½
Besparelsen har sin Grund i, at saavidt muligt alle Reparationsarbejder ved Kirkens Indre med Hensyn til den Kirkens Orgel forestaaende Hovedreparation ere i 1844 blevene udfatte.						
15. Skatter og Kommuneafgifter samt Brandforsikrings omkostninger m. m.	1099.	77½			150.	18½
16. Det Kellenbergske Institut	1801.	32.	1.	32.		
17. Jordebogsudgifter	19537.	21¼			2492.	23½
Under de enkelte Afdelinger er udbetalt:						
under a. istdf. 3415 rb. 24 fl.	3436	rb. 81½ fl.				
— b. —	5266	—				
— c. —	5195	—				
— d. —	5866	—				
— e. —	1085	—				
— f. —	1172	— 24 —				
	22029	rb. 48 fl.				
	19537	rb. 21¼ fl.				
Grunden til den mindre Udgift under b er, at en ved Budgettet kalkuleret Hovedreparation ved Hovedgaarden Nordruplunds Hovedbygning ikke i 1844 blev udført, men udsattes til det følgende Aar. Den mindre Udgift under d hidrører til dels fra at Skatterne af Akademiets Parforn, som en følge af dettes Nedsættelse ved den ny Matrikul, ere blevene mindre. Overstridelserne under e og f have fornemmelig deres Grund i den betydelige Bekostning som Dmtarationen af Akademiets Ejendomme for Brandforsikringens Skyld har medført, ligesom og for en Del deraf, at en Del af den til Bygningens Forbedring paa Bøndergodset anvendte Bekostning, der ikke helt kunde afholdes af den under e dertil henlagte Sum, maatte overføres til Afdelingen e.						
18. Tilfældige Udgifter	1334.	34.	334.	34.		
Denne Post, som ogsaa tidligere har vist sig utilstrækkelig, er i Budgettet for 1845 forhøjet.						
19. Extraordinære Udgifter	8076.	77½			423.	18½
Udenfor Budgettet følgende til Afgang førte Summer:						
a. et afd. Direktør Waage udbetalt Gageforbud						
b. eftergivne Restance-Renter	112	— 66 —				
c. eftergivet af Udlæg for Clever	277	— 76 —				
d. afsvæbet Obligationsgjæld hos en afsød Gaardvæst	155	— 14 —				
	895.	60.	895.	60.		
Summa Udgift	113207.	43¼	1589.	32.	6011.	84½

	Virkelig Udgift.		Mere end Budgetsummen.		Mindre end Budgetsummen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Fra forrige Side	113207.	431.	1589.	32.	6041.	84 $\frac{3}{4}$.
Fradrages det som er udgivet over Budgets-						
summerne					1589.	32.
er i det Hele udgivet mindre end det Normerede					4452.	52 $\frac{3}{4}$.
som ovenfor anført, er indkommet over Budgets-						
summen					10692.	$\frac{1}{4}$.
Det ved Budgettet kalkulerede Overskud var					4614.	74.
Den virkelige Totalindtægt	132966.	71 $\frac{1}{4}$.				
Altsaa virkeligt Overskud	19759.	31.			19759.	31.

hvilket Overskud er indgaaet som Forøgelse i Akademiets Formue. Denne, som den 31te December 1843 udgjorde:

rentebærende.	921066 rb. 35 $\frac{3}{4}$ fl.	ikke rentebærende.	45965 rb. 33 fl.	tilsammen.	967031 rb. 68 $\frac{3}{4}$ fl.
---------------	---------------------------------	--------------------	------------------	------------	---------------------------------

er nemlig i Lobet af 1844 forøget med

5518	—	19 $\frac{1}{4}$	—	14241	—	11 $\frac{3}{4}$	—	19759	—	31	—
------	---	------------------	---	-------	---	------------------	---	-------	---	----	---

og udgjorde saaledes den 31te December 1844.

926584 rb. 55 fl.	60206 rb. 44 $\frac{3}{4}$ fl.	986791 rb. 3 $\frac{3}{4}$ fl.
-------------------	--------------------------------	--------------------------------

Det bemærkes med Hensyn til den i forrige Aargang (S. 191) angivne Difference af 50 rb. mellem Overskudet efter Regnskabet for 1843 og Formuens Forøgelse, at denne Uoverensstemmelse ved Revisionen har vist sig at beroe paa en fejlagtig Dypgjorelse af og Overførelse fra en af Regnskabets Konti, hvilken Urigtighed dog alene har angaaet Regnskabets Form, og hverken haft Indflydelse paa Kassebeholdningerne eller paa den for 1843 angivne Kapitalstatus.

Nysnævnte rentebærende Formue indestod i følgende Effekter:

Panteobligationer:

private	924261 rb. 54 $\frac{1}{4}$ fl.
af Frue Kirke	45965 — 72 $\frac{3}{4}$ —

970227 rb. 31 fl.

kongelige Obligationer og andre offentlige Effekter:

Bankobligationer	44914 rb. 75 fl.
kongelige Obligationer	26442 — 44 —

71357 — 23 —

1041584 rb. 54 fl.

naar fra dette Beløb drages et i Banken optaget Laan paa 115000 — — —

frekommer den ovenangivne rentebærende Formue 926584 rb. 54 fl.

Den ikke rentebærende Formue bestod i følgende:

Kassebeholdninger	1786 rb. 22 $\frac{1}{4}$ fl.
Restancer	12812 — 74 $\frac{1}{4}$ —
Forstkud	6200 — 6 —
Bankaktier og ubefaaende Fordringer	39407 — 39 —

Bankaktierne udgjorde 23300 rb.

60206 rb. 45 $\frac{1}{2}$ fl.

Under den anførte Kapitalformue ere ikke indbefattede de tre med Akademiet forbundne Legater, det Schytteske Legat, Scavenius' Stiftelse og det Müllerske Stipendielegat. Angaaende disse Oprindelse og Bestemmelse kan her henvises til hvad i forrige Aargang er anført. Med disse Legaters Formue er i 1844 alene foregaaet den Forandring, at det førstnævnte, det Schytteske, er forøget med en kongelig Obligation paa 100 rb., hvorefter det ved Udgangen af 1844 havde en Formue i offentlige Effekter af ialt 4000 rb. foruden en kontant Beholdning af 86 rb. 49 $\frac{1}{2}$ fl.

Scavenius' Stiftelses Formue var til samme Tid uforandret 1700 — foruden Bankbestelsesobligationen paa Stiftelsens Gaard og kontant 24 rb. 75 fl.

Det Müllerske Legat havde ligeledes som forrige Aar 22884 — foruden kontant Beholdning 66 rb. 23 $\frac{1}{4}$ fl.

tilsammen for alle tre Legater 28584 rb.

I Kvæsturen indestod den 31te December 1844 følgende Effekter:

de selve Akademiet tilhørende Panteobligationer, kongl. Obligationer m. v.	1039284 rb. 54 $\frac{1}{2}$ fl.
Obligationer tilhørende Sorø Kirke og en af Akademiets Landsbykirker	2300 — —

er ovennævnte 1041584 rb. 54 $\frac{1}{2}$ fl.

Ifferentebærende Obligationer	475 — —
Obligation tilhørende Forstkasen	381 — 14 —

Bankaktierne	23300 — —
------------------------	-----------

Det Müllerske Legats Effekter	22884 — —
---	-----------

— Schytteske — —	2000 — —
----------------------------	----------

samt £ St. 300.

Deponerede Effekter	7326 — 22 $\frac{1}{2}$ —
-------------------------------	---------------------------

samt £ St. 800.

Ialt de oven S. 168 anførte £ St. 1100. 1097950 rb. 89 $\frac{1}{2}$ fl.

Følgende er det allernaadigt approberede Budget for 1845, ved hvis Udgiftsſide er at bemærke, at den allerede i Aarbogens forrige Aargang anmærkningsvis antydede Udskillelse af Akademiets Udgifter i de tre særſkilt Rubriker, den egentlige akademiske Læreaftalt, Opdragelſeanſtalten og Skolen, og Akademiet ialmindeligbed, nu er op- taget i ſelve Budgettet, hvorved det ſaaledes erfares, hvilke Udgifter enhver af diſſe Afdelinger for ſig udtræver.

		Budget for 1845.	
		rb.	fl.
Indtægt.			
1.	Jordebogsindtægter	69265	24
	Indtægten er beregnet ſaaledes:		
a.	Den planmæssige Afgift i Rug, Byg og Havre af Bøndergodset 4857 Td. 6 Stp. 17½ Rdr. af hvert Slags, ſamt i Penge 231 rb. 51 fl., desuden 5 Td. Rug af Mørup, og 7 Td. Byg og 1 Td. Havre af Nordruplund Gods, anſlaaet til 3 rb. 48 fl. pr. Td. Rug, 3 rb. 32 fl. pr. Td. Byg og 2 rb. 16 fl. pr. Td. Havre	43994	rb. 74½ fl.
b.	Landgilde, Høveri- og Smaaaredfelspenge ſamt Afgifter af Huſmændene	8534	— 50½ —
c.	Forpagtnings- og Lejeafgifter	8041	— 52 —
d.	Lienderefusioner, forſaavidt diſſe ikke ere indbefattede under a	3694	— 39 —
e.	Indfæſtninger, Recognitioner og andre tilfældige Indtægter anſlaaes til	5000	— —
		69265	rb. 24 fl.
2.	Korſtindtægternes Overſtud		11828. 32
	Samtlige Korſtindtægter ere kalkulerede til	29843	rb. 45 fl.
	Udgifterne til	13615	— 13 —
	Overſtud	16228	rb. 32 fl.
	Herrſra Bærdien af de afgivne Deputater anſlaaet til	6000	— —
	tilbage	10228	rb. 32 fl.
	De med Korſtævnet forbundne tvende Teglværker anſlaaes at ville give Indtægt af	4800	rb.
	eſter Fradrag af Udgifterne	3200	—
		1600	— —
	Overſtud i det Hele	11828	rb. 32 fl.
3.	Renter af Kapitalerne		38000. —
	Renten er beregnet under Forudsætning af at Kapitalformuen ved 1844 Aars Udgang vil være ſteget til 950000 rb.		
4.	Rentingenter af Akademifter, Elever og Skoleſøgende		8000. —
5.	Refuſion for Konſumtionsfrihed, ſamt extraordinære og tilfældige Indtægter Foruden Konſumtionsgodtgjørelſen, 150 rb., beſtaaer diſſe Indtægter væſentligt i hvad der indkommer af Akademiets Plantagehave, Lyſtſkoven og Sors Kirke.		500. —
		Summa Indtægt	
		127593.	56

Udgift.	A. Den akademiske Læreaftalt.		B. Opdragelſeanſtalten og Skolen.		C. Akademiet ialmindeligbed		Budget for 1845. Tilſammen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
1. Halvdelen af Udgifterne ved Overbeſtyrelſen					6620.	—	6620.	—
Udgifterne ved Overbeſtyrelſen, ſom tidligere bleve afholdte næſten ene af den almindelige Skolefond, bleve ved Approbationen paa Budgettet for Aaret 1841 foreløbigt beſtemte at ſtulle afholdes halvt af Sors Akademi's Kaſſe, halvt af Skolefonden. Diſſe Udgifter, tilſammen 13240 rb., ere følgende:								
1. Gager til Direktionens Medlemmer.								
Den for Tiden ſom førſte Medlem konſtituerede Profeſſor nyder ingen Gage i detne Stilling, da han ſom Profeſſor oppebærer ſaadan.								
2det Medlem	3100	rb.						
3die dito	1100	—						
2. Gager til Kontorenes Personale:								
a. Chefen for Sekretariatet	1400	rb.						
en Fuldmægtig i ſamme	800	—						
en Kancelliſt	500	—						
	2700	rb.	4500	rb.	6620.	—	6620.	—

	A. Den akademiske Læreanstalt.		B. Opdragelsesanstalten og Skolen.		C. Akademiet almindelighed		Budget for 1845. Tilsammen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Fra forr. Side 2700 rb.	4500	rb.			6620.	fl.	6620.	fl.
For Artvisforretningernes Besørgelse	100	—						
b. Chefen for Revisionskontoret	1200	—						
Fyrbøder og Bud ved begge Kontorerne . . .	300	—						
c. Kvasturens Embedsmænd for Besørgelsen af Kasserer- og Bogholderforretningerne:								
Bogholderen	400	—						
Kassereren	200	—						
Budet sammesteds . .	40	—						
	4940	—						
3. Til Kontorudgifter, herunder indbefattet Lønningerne til Skrivelserne i begge Kontorerne, samt i Kvasturkontoret forsaavidt vedkommer Skolefonden og Akademiets Depositum .	3800	—						
Tilsammen	13240	rb.						
2. Gager og Lønninger	16188.	fl.	8548.	fl.	6960.	fl.	31696.	fl.
Gagerne ere fordelte saaledes:								
A. for den akademiske Læreanstalt.								
Den forrige Direktør havde i Gage samt Godtgjørelse for Jurage til 2 Heste og Kontorhold ialt . .	3500	rb.						
heraf ere alene anvendte de nedenanførte	400	—						
til Kontorhold for den fungerende Direktør og den konstituerede Rektor, Resten . . .	3100	—						
opføres her som disponibelt Beløb, saalange det er uafgjort, hvilke Forandringer ved Akademiet der skulle foretages.								
1 Lektor, der fungerer som Direktør	1300	—						
Samme til Kontorhold . . .	200	—						
1 Lektor	1200	—						
1 Lektor 1200 og derhos som tillige fungerende Lektor i Engelse 400 rb., ialt	1600	—						
2 Lektorer hver 1100 rb. er	2200	—						
1 Lektor og 4 konstituerede Dito hver 800 rb.	4000	—						
1 Lektor som Bibliothekar . .	200	—						
	13800	rb.						
de tre Kunstlærere, den ældste	700	—						
den anden	600	—						
den tredje	500	—						
Ridelæreren til en Hest . . .	50	—						
	1850	—						
Gartneren	300	—						
Staldkarlen	118	—						
Bedellen har hidtil havt 80 rb. men er bevilget et Tillæg af 40 rb., er	120	—						
ialt af den akademiske Læreanstalt . . .	16188	—						
B. for Opdragelsesanstalten og Skolen.								
Rektor (for Tiden konstitueret) til Kontorhold	1600	rb.						
	200	—						
	1800	rb.						
	16188	rb.	16188.	fl.	8548.	fl.	13580.	fl.
							38316.	fl.

	A. Den akademiske Læreanstalt.		B. Opdragelsesanstalten og Skolen.		C. Akademiet ialmindelighed.		Budget for 1845. I alt.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Fra forr. Side 1800 rb. 16188 rb.	16188.	—	8548.	—	13580.	80	38316.	80
Overskræver	800	—						
3 Adjunker hver 600 rb. er	1800	—						
4 dito hver 500 rb. . . . er	2000	—						
2 dito hver 400 rb. . . . er	800	—						
5 Adjunker i Godtgjorelse for de under Assistentens vedvarende Syagelighed maa udføre de fleste af hans Forretninger, hver 100 rb.	500	—						
Godtgjorelse til 3 Adjunker for fri Bolig eller Kost og Vask	270	—						
Assistenten ved den physiske Opdragelse	578	—						
Ialt for Opdragelsesanstalten og Skolen	8548	—						
C. Akademiet ialmindelighed.								
I. Embedsmænd ved Økonomien:								
Inspektøren, Gage	1000	rb.						
til Kontorhold	800	—						
Jurage-Godtgjorelse	200	—						
	2000	rb.						
Assistenten ved Godsbaaset, Gage	400	rb.						
Huslejegodtgjorelse	100	—						
	500	—						
Kassereeren	900	—						
Bogholderen, Gage og Regnskabsducør	800	rb.						
til Kontorhold	700	—						
Godtgjorelse for fri Bolig	150	—						
	1650	—						
Reviser	400	—						
Bud og Byrbøder	150	—						
	5600	rb.						
2. Andre Embedsmænd og Betjente.								
Sognepræsten	400	rb.						
hvoraf 200 rb. er per-								
ligt Tillæg.								
Klokker og Korbegn	60	—						
Organisten	150	—						
Kirurg og Medikus	390	—						
Byfogden i Sorø som Borgretsfoged	20	—						
Skorstensfejer, Vægteren, Arrestforvareren, Opsynsmanden ved Lyttstoven, Gaardskarl og Ringer	340.	80.						
	1360.	80.						
Ialt henhørende under Akademiet ialmindelighed	6960.	80.						
	31696.	80.						
Det bemærkes, at under sidstnævnte Post har forhen været opført 400 rb. til Forstanderen for det Jellenbergske Institut, hvilken Sum nu er opført under nedenstaaende 16de Post.								
3. Husleje for nogle Embedsmænd	380.	—	274.	—	430.	—	1081.	—
Disse Godtgjorelser ere følgende: under A. til en Lektor som ikke har kunnet an-								
	16568.	—	8822.	—	14010.	80	39400.	80

	A. Den akademiske Lærestanstalt.		B. Udbragelsesanstalten og Skolen.		C. Akademiet ialmindelighed.		Budget for 1845. I alt sammen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
Fra forr. Side	16568.	—	8822.	—	14010.	80	39400.	80
vises Bolig in natura, fordi den konstituerede Rektor hidtil har beholdt den ham som Lektor forhen tilkommende Bolig								
Til Musiklæreren, til hvem der ligeledes maa lejes en ny Bolig, fordi den forrige Musiklærer ved sin Entledigelse vedblev som Organist at beboe den for ham lejede Bolig		150 —						
		380 rb.						
under B. til den konstituerede Rektor til den for ham anskaffede Lejebolig		241 —						
til en Væjert hos Gymnastiklæreren		30 —						
		274 —						
under C. til Organisten		200 —						
til Kassereren		200 —						
— Bøgteren		30 —						
		430 —						
		1084 rb.						
4. Pensioner og Bartpenge	5963.	32	400.	—	2136.	64	8500.	—
Denne Post er forøget med 400 rb., som er bevilget en nylig entlediget Adjunkt i Bartpenge. Iøvrigt udgjøre de nu bevilgede Pensioner alene for den akademiske Lærestanstalt tilfammen		5963 rb. 32 fl.						
for Skolen nyskabte		400 —						
— Akademiet ialmindelighed		1845 —						
dertil er tillagt til at dække de muligt i Aarets Løb tilkommende Pensioner		291 —	64 —					
		8500 rb. — fl.						
5. De med Økonomien forbundne Udgifter	1362.	—	12042.	30	—	—	13404.	30
Disse Udgifter beregnes saaledes:								
under A. Spisevæjerten for 9 paa Stiftelsen boende Akademister à 104 rb.		936 rb.						
Udfruen ligeledes à 24 rb.		216 —						
Opvarteren i Akademistboligen		210 —						
		1362 rb.						
under B. Spisevæjerten 9411 rb. 64 fl.		1707 —	—					
Udfruen		550 —	—					
5 Opvaskere, Lønning		343 —	62 —					
ialt for Skolen		12042 rb. 30 fl.						
		13404 rb. 30 fl.						
6. Deputatbrændets Opfykning og Transport	350.	—	800.	—	200.	—	1350.	—
Forhøjelsen imod forrige Aar er foranlediget derved at det er sandsynligt, at Forhøjesen i 1845, ligesom i 1844 har været Tilfældet, vil benytte den det tilkommende Ret til efter Omstændighederne at levere endel af Deputatbrændet med det dobbelte Quantum Kampbrænde, hvilket naturligvis forarsager en Forhøjelse i disse Udgifter.								
7. Belysningsomkostninger	100.	—	1000.	—	100.	—	1200.	—
8. Bibliotheket, dets Læsesal og øvrige videnskabelige Apparater	1480.	—	—	—	—	—	1480.	—
9. Skoleudgifter, Programmer, Højtideligheder m. m. Under A henføres:	1350.	—	2950.	—	—	—	4300.	—
For Program og Undervisningsapparater 500 rb. (20 rb. mindre end 1844.)								
til reglementerede Fester		850 —						
(200 rb. mere end 1844.)								
	1350 rb.		27173. 32		26011. 30		16117. 48	
							69635. 14	

	A. Den akademiske Kasseanstalt.		B. Opdragelsesanstalten og Skolen.		C. Akademiet for almindelighed.		Subget for 1845. Til sammen.			
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.		
	Fra forr. Side 1350		27173. 32		26014. 30		16447. 48		69635. 14	
<p>Under B.</p> <p>Til Program, Undervisnings- Apparater og Inventarium 2150 rb. som er 200 rb. mere end forr.</p> <p>A., fordi Anskaffelse af nyt Daffetøj m. m. er nødvendigt.</p> <p>til reglementerede Fester 800 —</p> <p style="text-align: right;">2950 rb.</p> <p>Posten er saaledes i det Hele forøget med 380 rb.</p> <p style="text-align: right;">4300 rb.</p>										
10.	Rideeskolen	600. =					600. =			
11.	Plantagehaven	1090. =					1090. =			
12.	Lystkøben					100. =	100. =			
13.	Bygningsudgifter	2500. =	2500. =	5500. =	10500. =					
<p>Denne Konto, som tidligere var kalkuleret til 8500 rb., var i 1843 og 44 ansat 4000 rb. højere, fordi der var kalkuleret paa en aldeles extraordinær Udgift til Ombygning af Attiken omkring Hovedbygningen, hvilken i 1844 er fuldført. De dertil ansatte 4000 rb. bortfalde altsaa, hvorimod der til ny Vinduer og andre Hovedreparationer ved Soro Kirke vil udfordres en anden extraordinær Udgift af c. 2000 rb.</p>										
14.	Soro Kirke, dens Indvendige og Kirkegaarden. De sædvanlige Udgifter til Kirken have været 200 rb., hvilke i 1845 endog antages at kunne bestrides med 100 rb. Derimod er det ved allerhøjeste Resolution af 5te Juli 1844 tilladt, at der maa anskaffes et nyt Orgel til Kirken istedetfor det gamle aldeles ubrugelige, for en Sum af 5000 rb. Men desuden vil der, i Forbindelse med den ny nævnte Hovedreparation, udfordres til Altartavlen's Restauration, Prædikestolens Afpuddning og alt det øvrige Træværks Reparation og Jernisering en Sum af henimod 1500 rb.				6600. =		6600. =			
15.	Skatter, Kommuncagifter, Brandforsikringsomkostninger samt Bidrag til Soro Kjøbstads Skolekassen	300. =	500. =	450. =	1250. =					
16.	Det Jøllenberg'ske Institut			2200. =	2200. =					
<p>Denne Konto er, som oven ved 2den Post bemærket, tillagt Institutets Bestyrers Gage, 400 rb.</p>										
17.	Jordebogsudgifter			22249. 82	22249. 82					
<p>Denne Konto har følgende Underafdelinger:</p> <p>a- til Lønninger, Pensioner, Understøttelser og Refusioner 3671. 24.</p> <p>nemlig Lønninger:</p> <p>Amtmanden, for at udføre Amtmandsforretninger paa Baroniet Holberg, ifølge kongelig Resolut. af 11te Marts 1837 25. =</p> <p>20 Bondesogder 225. =</p> <p>29 Skolelærere de fra Akademiet's Kasse bestemte Understøttelser eller faste Gratualer, som hidtil have udgjort 948 rb., men, efterat en ny Skole er bleven opført, have maattet forhøjes med 12 rb. til 960. =</p> <p>disse ere inddelte i 4 Klasser, nemlig 6 paa 50 rb., 6 paa 40 rb., 6 paa 32 rb. og 11 paa 24 rb., i hvilke Klasser de respektive Skolelærere ere</p>										
		1210. =	3671. 24.	31663. 32	29014. 30	53547. 34	114225. =			

	A. Den af- demjste Lære- anstalt.		B. Uddragel- sesanstalten og Skolen.		C. Akademiets Ialmindeligbed		Tubaet for 1845. Tilfsammen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
3671. 21.	31663.	32	29014.	30	53547.	34	114225.	
3671. 21.	31663.	32	29014.	30	53547.	34	114225.	

Fra forr. Side 1210. = 3671. 21.

fordelste efter deres Anciennitet, dog saaledes, at 3 af dem, hvis Distrikter kun for den halve Del hore til Akademiets Gods, kun nyde i nederste Klasse halvt Gratiale, og i de høiere 12 rb. mindre end de andre.

7 Jordmødre hver 12 rb. 81. =

de have hidtil kun nydt 10 rb., men for at affaae den dem hidtil tillagte Skattefrihed af deres Jordlod, er Lønnen forhøjet med 2 rb. for hver, eller ialt 14 rb.

1 Kornmaaler 13. 32.

1 Postbud 10. =

1317. 32.

Pensioner og Understøttelser til gamle Husmænd paa Godserne 300. =

hidtil blev ifølge Restrikt af 1ste April 1741 uddelt til aldrende forhenværende Gaardfolk 100 rb., men ved fgl. Resol. 19 Juli 1844 er bestemt, at denne Understøttelse skal komme Husmandsklassen til gode og forhøjes med 200 rb. til 300 rb.

10 aldrende pensionerede Office-rer, ifølge det Kalkreutzske Testament hver 60 rb. 600. =

10 fattige paa samme Gods hver 24 rb. 240. =

Contingent for 3 Elevens Uddragelse paa det Johanniskke Seminarium 378. =

ForskjelligellUnderstøttelser og Almisse 76. 72.

1594. 72.

Refusioner til forskjellige Embedsmænd, saasom til Birkedommeren i Sors, Præsten, Kirkesangeren, Skolelæreren o. fl., for nedlagte Gaarde, for Tiender o. s. v. saavel som til forhenværende Ejere af enkelte fra fremmede Godser i sin Tid erhvervede Jorder m. m. 759. 16.

3671. 21. 31663. 32 29014. 30 53547. 34 114225. =

Fra forr. Side 3671. 24.

hviifet er 226 rb. højere end for 1844, nemlig foreget med de ovennævnte 12, 14 og 200 rb.

	A. Den akademiske Lærestiftelse		B. Lybragerseesanstalten og Skolen.		C. Akademiet for almindelighed.		Budget for 1845. Tilfammen.	
	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.	rb.	fl.
	31663.	32	29014.	32	53547.	31	114225.	2
b. Bedlægholdelse af Hovedgaarde, Kirker og Sprojter								
c. Bidrag til Godsernes Forbedring . .								5266. 2
d. Skatter og Kommuneafgifter m. v. . .								5195. 2
e. Tilfældige Udgifter ved Godserne . .								5866. 2
f. Extraordinære dito dito								1085. 2
								1166. 58.
								22249. 82.
18. Tilfældige Udgifter	200.		400.		900.		1500.	
Denne Post er, da flere Aars Erfaring har vist, at de hidtil til disse Udgifter ansatte 1000 rb. have været utilstrækkelige, forhøjet med 500 rb.								
19. Extraordinære Udgifter	500.		500.		2000.		3000.	
Summa Udgift	32363.	32	29914.	30	56447.	34	118725.	2
Totalindtægten er beregnet til							127593.	56
naar herfra drages ovenstaaende Udgift, fremkommer et Overskud af							8868.	56